

Møde i Grønt Råd

Den 31. august 2023

Kl. 13.30 – 16.00 – Rådhuset, Bytoften 2, 6800 Varde

Deltagere:

- Inger Lauridsen - Sydvestjysk Landboforening
- Hanne Voetmann - Friluftsrådet
- Laurids Bjerre – Danmarks Jægerforbund
- Steen Thomsen – Varde Sportsfiskerforening
- Merete Vigen Hansen – Danmarks Naturfredningsforening
- Per Mikkelsen – Familielandbruget Sydvest
- Karin Gustausen – Dansk Ornitologisk Forening
- Lene Frandsen – Vardemuseerne
- Bjarne Eg – Dansk Akvakultur
- Morten Vinding - Naturvejlederforeningen Danmark
- Claus Brink – Formand for Naturparkrådet
- Preben Friis-Hauge – Formand for Udvalget for Plan og Teknik
- Hans Peter Due – Teknik og Miljøchef
- Klaus Fries – Centerleder Naturcenteret
- Lise Hansen – Referent
- Lasse Frøkjær – NaturKulturVarde
- Lisbeth Linding – Landdistriktskonsulent
- Jan Pedersen - Naturcentret

Afbud:

- Finn Ladegaard
- Ulrik Lorenzen
- Morten Vinding
- Lasse Frøkjær Madsen

Dagsorden	Referat
<p>1. Velkomst og orientering /Formanden Preben Friis-Hauge</p>	<p>Preben Friis-Hauge: Der bydes velkommen til Steen Thomsen fra Varde Lystfiskerforening. Steen afløser Jan Porsgaard i Grønt Råd.</p> <p>Mødet i dag er rykket, for at medlemmer kunne deltage i Lasse fra NaturKulturVardes reception. Lasse er gået på efterløn og til næste møde i Grønt Råd vil Ole Bæk deltage fra NaturKulturVarde.</p> <p>Høringsperioden for Naturpolitikken, som blev gennemgået på Grønt Råds møde i juni 2023, er udløbet. Der er kommet et enkelt høringssvar fra Sydvestjysk Landbrug. Det er forventet at den er blive behandlet på Plan og Tekniks udvalgsmøde den 11. september 2023 og den endelige behandling i byrådet vil blive den 3. oktober 2023.</p> <p>Merete Hansen har gjort et stort arbejde for Vild med Vilje indsatsen i Varde Kommune. Og på</p>

	<p>seneste møde blev det aftalt, at den tidligere arbejdsgruppe for Vej Vild Med Vilje aktiveres igen. Bl.a. Vej og Park vil indgå i denne arbejdsgruppe. Hvis der er andre som ønsker at deltage i arbejdsgruppen, så meld gerne ind til enten Tanja eller Klaus.</p> <p>Merete Hansen: På trods af tilbageslag med slåning af grøftekanten ved Kløvbakken, så er det positivt at der gang i flere områder og driften har fået mere viden om hvordan driften kan ske mere hensigtsmæssigt. For at vi kan komme et gear op vil det være godt med at få gruppen sammen igen.</p>
2. Natureseminar den 8. november 2023	<p>Klaus Bertram Fries: Datoen for Natureseminar bliver den 8. november 2023. Der vil blive taget afsæt i Natur Politikken: Grønne områder i byen, fortælle om hvad værdien ved at have grønne områder i byen kan være</p> <p>Kommunens skove, der arbejdes meget med urørt skov, men hvad kan der ellers gøres?</p> <p>Udviklingsplan, hvordan kan man bruge værktøjet for at få en større og helhedsorienteret betragtning af naturområder.</p> <p>Gode input er mere end velkommen</p>
3. Natura 2000 handleplan	<p>Klaus Bertram Fries: Varde Kommune har til den 3. januar 2024 til at lave planerne, så der er efteråret til at få dem lavet. Som ved tidligere planer er der et hovedtema og fokus som handleplanerne skal indeholde:</p> <p>Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed</p> <p>Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder</p> <p>Bekæmpe invasive arter</p> <p>Steen Thomsen: Menes der regulering af rekreativ eller erhvervsfiskeri eller begge, når der siges: <i>Fortsætte arbejdet med at afsøge behovet for at regulere fiskeri beskyttede områder. Forventer at det gælder havne?</i></p> <p>Klaus Bertram Fries: Det er rammerne på landsplan og er ikke alt sammen noget som er i vores planer. Formoder at der er tale om havområder og derfor erhvervsfiskeri.</p>

	<p>Klaus fortæller hvilke områder planerne vil blive lavet for.</p> <p>Hver anden gang vil der også blive lavet skovhandleplaner. Det vil være Naturstyrelsen, som bidrager med den del. Grønt Råd vil løbende blive holdt orienteret.</p> <p>Karin Gustausen: i forbindelse med skovhandleplanerne, vil der blive skovet helt vildt i Naturstyrelsens områder og det gør der også i fuglens ynglesæson. Det er et stort arbejde at finde de steder hvor de yngler. Er der er en måde hvor der ikke vil blive skovet i yngletiden?</p> <p>Klaus Bertram Fries: Skovhandleplanerne vil være Naturstyrelsens område.</p> <p>Karin tager det med til næste brugerrådsmøde i Naturstyrelsen.</p> <p>Preben Friis-Hauge: Vil det komme til at konflikte med kørespors problematikken, som der har været i lang tid?</p> <p>Klaus Bertram Fries: Nej, det vil sikre målsætningen for Natur 2000 områder. Forventer at kørespor skal laves på en sådan måde at de er forenelige med disse mål.</p> <p>Lene Frandsen: Hvis der nogensinde kommer noget om kørespor, så vil Varde Museum meget gerne høres, så det ikke går igennem fortidsminder.</p>
<p>4. Udviklingsplan Blåbjerg-Nyminde</p>	<p><u>Klaus giver en status udviklingsplanen</u></p> <p>Klaus Bertram Fries: Det er et bredt samarbejde mellem lodsejere, Naturstyrelsen, Dansk Kyst- og Naturturisme, Varde Kommune og Destination Vesterhavet. Hovedmålet har været at for lavet en kortlægning af hvad man har af eksisterende faciliteter i forhold til rekreativ brug og hvad man har af eksisterende naturområder som der skal tages særligt hensyn til. Projektet handler om at få udarbejdet forskellige gateways/ankomststeder, hvor man kan komme ud og opleve området fra. En af tankerne som der er bygget videre på, er turisme vinklen. Regenerativ turisme, hvor man laver tiltag, som gør at området har det bedre efter at man har været der.</p>

	<p>Der er udvalgt to steder, hvor man ville kigge på hvad man kan gøre for i forbindelse med oprettelse af gateways. Naturstyrelsens har også planer omkring urørt skove, som vil betyde at der sker en ændring. De vil fjerne Ikke hjemmehørende arter. Det skal også tænkes ind og være med til at formidle lidt hvad der sker i skoven.</p> <p>Hans Peter Due: Alt materiale fra processen er tilgængelig på Naturpark Vesterhavets hjemmeside: Længe Leve Blåbjerg-Nyminde – Naturpark Vesterhavet</p> <p>Preben: Er der noget af arbejdet som kunne motivere nogen lodsejer til at bidrage med jord kunne det motivere nogen om lodsejer vil give jord til at gøre naturparken større?</p> <p>Klaus Bertram Fries: De bliver inddraget, men der ingen konkrete henvendelser om dette.</p> <p>Hans Peter Due: Der er fremlagt for Plan og Teknik Udvalget, hvor der er fremført et ønske både fra Naturstyrelsen og forvaltningen om at man gerne ville Indgå i et samarbejdet om udarbejdelse af en fælles udviklingsplan for området, og dermed et godt afsæt for det fremtidige samarbejde.</p>
5. Kystvandrådet	<p>Preben Friis-Hauge: Der har været afholdt tre møder i Kystvandrådet og der er nedsat arbejdsgrupper og forskerne er ved at blive kloge på Vadehavet. Bl.a. brugte kystvandrådet efter sommerferien en hel dag sammen med forskerne på at besigtige forskellige vandløb i Vadehavs kommunerne.</p> <p>Klaus fortæller om Second Opinion.</p> <p>Preben Friis-Hauge spørger indtil deadline den 31. december 2023.</p> <p>Klaus Bertram Fries: Miljøstyrelsen har siddet for bordenden da det startede op. Tidligere var beskeden at hvis man ville være sikker på at komme med i hele gennemgangen af Second Opinion, skulle det sendes ind inden den 1. november. Det blev så blødt op til at det fortsat vil være muligt med den 31. december 2023.</p>

Klaus gennemgår institutter og projekter

Inger Lauritsen: Sydvestjysk Landboforeningen har haft et problem i forhold til redueringen af kvælstof. Det vil ikke reducere udledningen i Vadehavet betydeligt. Det er et tiltag, som ingen betydelig effekt har. Man sammenligner Vadehavet med Limfjorden og Østkysten, men det er to forskellige områder.

Klaus Bertram Fries: Det er en af de opgaver de har, hvor der specifikt skal kigges på dynamikken i Vadehavet, som er noget helt andet end fx Limfjorden.

Laurids Bjerre: Det virker som om man famler sig frem. Der er mange projekter, hvor man genetablerer åløb med slynger og hæver vandstanden. Der må være noget mere konkret viden. F.eks. Ho bugt, kan man måle noget der i forhold til før det blev reguleret?

Klaus Bertram Fries: Man ved hvor meget kvælstof, projekterne fjerner. Det indgår også i de beregninger af hvor meget kvælstof der er fjernet fra Vadehavet. Der hvor det kommer til kort er at de modeller som benyttes, er meget overordnet og man har ikke udelukkende fokuseret på dynamikken i Vadehavet. Miljøstyrelsen overvåger Ho Bugt og det indgår i baselinen for indsatserne grunden til Second Opinion er for at være sikker på at man ikke har skudt forbi.

Inger Lauridsen: Det ville være en god ide at have et samarbejde med Tyskland, når udledningen kommer flere steder fra. Man skal have mere viden og fakta for man vil lave en masse tiltag overfor landbruget

Klaus Bertram Fries: Det er også en del af opgaven at kigge på hele flowet i næringsstofferne i Vadehavet, hvor kommer næringsstofferne fra og hvad er dynamikken. De steder hvor der er vandområder der deles mellem to stater, er der et formaliseret samarbejde, som kører særskilt. De ydre påvirkninger skulle gerne inddrages i projekterne.

Preben Friis-Hauge: Anders Eriksen fra DHI var inde på det med andre landes betydning i redueringen af kvælstof og fosfor, så der er fokus på, hvad der kommer fra hvor.

	<p>Steen Thomsen: Hvis man ikke kan begrunde genslyngning med fosfor og kvælstof kan det begrundes i klimasikring og vandstandsstigning som der er udsigt som er i fremtiden.</p>
6. Budget 2024	<p>Årets budgetproces for kommunen har fokuseret et sigte efter at være godt rustet til 2030. Så budgetlægningen er lidt anderledes end hvad vi plejer at se.</p> <p><u>Klaus gennemgår budgettet for 2024</u></p> <p>Steen Thomsen: Når der er afsat 3 mil. Til Holme å og Karlsgårde, er det så shelters osv.?</p> <p>Klaus Bertram Friis: Ja, der er lavet et projektkatalog, hvor der er der masser af projekter, som der er blevet bedt om penge til.</p> <p>Merete Hansen: Der kunne være noget signalværdi i at Vild Med Vilje fik sit eget punkt, hvor der er afsat penge. Der skal sættes mere fokus på det, så det ikke bare drukner i klima.</p> <p>Preben Friis-Hauge: Det tages med videre til politisk drøftelse, når der laves budget for klimapuljen.</p> <p>Hans Peter Due: Der har været et skift i tænkningen i f.eks. byggemodninger. Der sås ikke bare græs længere. En helt anden grundlæggende tænkning, hvor det tænkes ind i hele processen i stedet for at gøre som man plejer.</p>
7. Næste møde er den 7. december 2023	<p>Det drøftes om man skal ud og se noget på et af møderne i 2024. Sidste var det Ølgod Kirkegård.</p> <p>Det aftales at man skal på en tur i tidsrummet klokken 12.00 – 18.00 i april. Datoen kan blive ændret. det besluttet ikke hvor Forslag til steder meldes til Klaus Bertram Fries eller Tanja Klint</p> <p>Mødet den 5. december mødet kan blive ændre.</p>
Grønt Råd møder i 2024: 25. april 2024 29. august 2024 5. december 2024	
8. Eventuelt	

Vild med Vilje

Claus Brink: Vild med Vilje, har lavet et projekt hvor man skal have vildere sommerhus haver. De har indbudt til et foredrag:

Til alle medlemmer af sommerhusgrundejerforeninger i Naturpark Vesterhavet

I weekenden fredag den 6. oktober og lørdag den 7. oktober inviterer Naturpark Vesterhavet jer til et foredrag og en workshop om vildere sommerhushaver. Vi mærker en stigende interesse for vildere haver og sammen med Lilli Gruwier fra Vildskab har vi arrangeret en weekend i vildskabens tegn.

Foredraget er for alle, mens workshoppen er kun er for sommerhusejere i Naturpark Vesterhavet.

Via linket kan I læse invitationen og tilmelde jer <https://forms.office.com/e/TWwqAmL3LQ>. Tilmeldingsfristen er mandag den 2. oktober.

Autocampere

Hanne Voetmann: Der snakkes om hvor ringe muligheder Autocampere har i Varde, for at komme af med deres vand. Vi kan se at der kun kommer flere og de ønsker at være på en campingplads. Er der gjort sig nogle tanker om det?

Preben Friis-Hauge: Meldingen til forvaltningen har været at når der kommer nogen som er interesseret i at lave faciliteter til autocampere, så skal de ikke bag i køen. Der har været vist interesse for Nørre Nebel og Hodde.

Hans Peter Due: forvaltningen vil forsøge at lave vejledning og kommunikation til sådanne henvendelser, på hvad der kan lade sig gøre, men der er mange hensyn der skal tages med.

Hanne Voetmann: Det er især steder, hvor de kan tømme vand, som mangler.

Preben Friis-Hauge:
Sidste forsøg var et eller to toiletter, hvor faciliteterne var på plads. Det var campingpladsejerne ikke tilfreds med. Håber at løsningen vil være en slags betalingsløsning.

